

Ant. Lincejska knjiznica
Ljubljana

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 15

Ptuj, 10. aprila 1921

III. letnik

Občinske volitve v Ptuj.

Demokratska stranka je vložila svojo kandidatsko listo. Nosilec liste je dr. Matej Senčar. V listi so zastopani vsi sloji ptujskega prebivalstva z demokratskim programom, ki ne hujska enega razreda proti drugemu, temveč išče rešitve političnih in gospodarskih vprašanj v složnem pozitivnem delu vseh stanov. — Proti njej nastopa socijalistična ali socijalnodemokratska stranka kot zastopnica delavstva in zagovornica razrednega boja. Kratkovidno delavstvo vidi svojo rešitev edino v neprestanem povišanju mezd in v boju proti delodajalcem. Ne pomisli pa, da s tem ubija vir svojega zaslužka. Nerazumljivo je, kako morejo to stranko podpirati davkoplačevalci obrtniki in posestniki. — Narodno socijalna stranka se vjema s socijalnimi demokrati v boju proti zasebni lastnini, povdarja pa potrebo narodne organizacije delavskega ljudstva. V resnici je stranka v Ptuj zbrala nezadovoljneže iz izobraženstva, za probujo narodne zavesti delavstva dozdej ni storila ničesa, temveč je delavstvo prepustila socijalnodemokratski internaciji. Narodni socijalci vabijo tudi obrtnike in trgovce, katerim je gospodarski program narodnih socialistov ravno tako nevaren kakor program internacijonalnih socialistov. — Slovenska ljudska stranka ni postavila lastne kandidatne liste, ker nima dovolj pripadnikov za podpisane liste. — Demokratska stranka je edina nositeljica pozitivnega gospodarskega dela. Na prvih mestih njene liste stoje možje, ki poznajo ptujske razmere in mestno gospodarstvo. Tem izkušenim možem smejo volilci brezpogojno zaupati. Proporcionalni volilni sistem zasigura vsem strankam sodelovanje in kontrolo. Demokratska stranka se te kontrole ne boji.

Kandidati JDS za občinske volitve v Ptuj.

Odborniki :

1. Dr. Matej Senčar, odvetnik.
2. Vajda Fran, gimn. ravnatelj.
3. Dr. Fermevc Ivan, odvetnik in posestnik.
4. Mahorič Franc, gostilničar in posestnik.
5. Dr. Bela Stuhec, zdravnik in posestnik.
6. Klemenčič Ivan, naduč. in posestnik.
7. Zelenko Ignac, čevlj. mojster.
8. Lenart Franc, trg. in pos.
9. Zupančič Drago, gost. in pos.
10. Dr. Gosak Tone, odvetnik.
11. Košar Franc, davč. upr.
12. Senčar Josip, gim. sluga.
13. Urbančič Franc, trg.
14. Breznik Tomaž, trg. pomoč.
15. Franci Janez, delavec.
16. Horvatič Štefan, mizar.
17. Brenčič Anton, trg.
18. Podgoršek Franc, mesar.
19. Orešnik Vinko, gostil.
20. Senčar Milko, trg.
21. Šegula Konrad, inženier.
22. Potočnik Franc, usnjari.
23. Vaupotič Franc, tapecirar.
24. Šega Anton, trgovec.

Predstavniki :

Mahorič Franc, gostil. in pos.

Namestniki :

1. Dr. Jurtela Franc, odv.
2. Dr. Košan Janko, sod.
3. Brenčič Alojz, trg.
4. Fleré Pavel, nadzornik
5. Šegula Martin, jermenar
6. Alič Franc, prof.
7. Kajnih Valentin, učitelj in pos.
8. Barlé Alojz, nadgozdar
9. Dr. Franjo Šalamun, odv.
10. Pečnik Franc, spediter
11. Fauland Josip, trg.
12. Toplak Franc, pos.
13. Snoj Ivan, trg.
14. Kveder Drago, ravnatelj
15. Dostal Pavel, pos.
16. Omerzu Franc, nadgeometer
17. Zorčič Franc, zalagat.
18. Čeh Konrad, meroiskusnik
19. Peteršič Josip, trgovac
20. Ramšek Josip, pek
21. Vaupotič Anton, trg.
22. Gorup J. N., nadučitelj
23. Bregant Josip, solic.
24. Korže Franc, trg.

Namestnik :

Dr. Šalamun Franjo, odvetnik

Gospodarstvo.

Osemurni delavnik na kmetih. Socijalni demokrati zahtevajo uvedbo 8-urnega delavnika povsod. V tovarnah in rudnikih je že vpeljan. Tam je tudi opravičen. Nemogoče pa je vpeljati 8 urni delavnik za kmetško delo. Kmetško delo se vrši večinoma na prostem, v zdravem zraku. Po leti, ko so dolg dnevi in je delo nujno, bi bil naravnost greh, delati samo 8 ur na polju in na travniku. Kdaj pa naj ljudje popravijo žetev in seno? 8-urnem delavniku na kmetih mora slediti lakota in draginja. Vsako delo nad 8 ur se mora plačati 50% ali za polovico več. Potem bi kmetški težak prišel na dvojno plačo, potem bi tudi živila dvakrat tako draga. Po živilih pa se ravnajo vse druge cene. Zato je nerazumljivo, da bi se kmetško ljudstvo ogrevalo za socijalno demokracijo. Kmetje, obrnite hrbet socijalnodemokratskim agitatorjem, zlasti tudi zdaj pri občinskih volitvah!

Dopisi.

Gospodarski pomen mestne občine. Marsikateri ptujski meščan žaluje za avtonomijo, katero je Ptuj imel pod Avstrijo. Kakšna čast je bila, da je ptujski župan imel iste pravice kakor okrajni glavar! Sicer je to čast užival samo župan, meščani so imeli le stroške in plačila za to, a vendar žalujejo za to slavo. Z avtonomijo lovijo socijalni demokrati ptujske meščane za svojo kandidatno listo. Poglejmo si malo natančneje to avtonomijsko

dobroto! Zaradi avtonomije je občina morala imeti političnega uradnika jurista in več drugih uradnikov. Odkar mesto nima avtonomije, se je število mestnih uradnikov zmanjšalo skoro za polovico. Le dva sta za občinsko pisarno, vsi drugi so za mestna gospodarska podjetja. Kljub temu znašajo letos uradniške plače okoli 300.000 K; če bi imeli avtonomijo, bi trebalo dvakrat toliko, samo uradni predstojnik-jurist bi moral dobivati 40.000 do 60.000 K letno. Vlada je torej storila mestu veliko materijalno dobroto, ko je odvzela avtonomijo. Tisto delo zdaj opravljajo uradniki na okrajnem glavarstvu, plačuje pa jih država. Druga neprecenljiva dobrota za mesto je bilo poddržavljenje policije. Nekdaj je Ptuj imel 5-6 stražnikov, njihova plača je bila malenkostna. Sedaj pri strogih predpisih o 8-urni službi bi jih moralo biti najmanj trikrat toliko, v resnici pa jih je 28, če se ne motimo. Vsak stražnik stane z draginjsko doklado za rodbino povprečno gotovo kakih 30.000 K na leto, vsi skupaj menda okoli en milijon. Ali bomo prosili vlado, da nam vrne zopet avtonomijo in mestno policijo? Gotovo so bili pri vladi boljši gospodarji, ki so spoznali, da je avtonomija predrag šport za majhne občine. Na okrajnem glavarstvu nimajo nič več uradnikov, ker je k 133 drugim občinam prišla še ptujska zraven. Zato je volilna agitacija z avtonomijo popolnoma ponesrečena. Razsodni meščani, trgovci in obrtniki, ki morajo plačevati davke in občinske doklade, si želijo znižanje občinskih upravnih stroškov. Zahteva po avtonomiji je tudi brezuspešna. V stari obliki se avtonomija nikdar več ne povrne. Pač pa je pričakovati v novi ustavi veliko večje samouprave v vseh občinah in tudi v okrajih. Priprava k temu je že moderni občinski volilni red s splošno volilno pravico, s tajnimi volitvami in s proporcem. Ali si znabiti socijalni demokrati želijo stari volilni red, ko je vsak volilec moral pred celo komisijo glasno povedati, koga voli? Gorje tistemu, ki bi se drznil drugače glasovati, kakor je zapovedal Ornik! Tem večja je moralna odgovornost volilcev, da dobro premislijo, za katero stranko glasujejo. Nikdo jih ne bo preganjal zaradi volitev, posledice slabe volitve pa bodo čutili na svojih žepih!

Veliki trgovski shod priredi Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo v Mariboru dne 17. aprila t. l. ter vabi na ta shod vse jugoslovanske trgovce. Dnevni red se objavi pozneje. Radi pomanjkanja stanovalja se prosi, da se udeleženci pravočasno javijo pri trgovskem gremiju v Mariboru, ker sicer gremij ne more garantirati za prenoščiča.

Zasluge demokratske vlade. Gotovi listi neprestano blatijo vlado in njene uradnike, ki vestno izvršujejo svoje delo. Naše ljudstvo pa drugače sodi, držeč se izreka; po njih delu jih boste spoznali. Pravi prijatelj se spozna v nesreči. O tem so se prepričali nesrečni pogorelci v Novi vasi, v Skorbi in v Šikolah. Če se je v stari Avstriji zgodila takšna nesreča, morali so naši poslanci berati v Gradcu in na Dunaju, da se izprosi kakšno malenkost. Demokratska vlada z dr. Žerjavom kot predsednikom je na samo poročilo okrajnega glavarstva dovolila demo-